

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 28/2019-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. januára 2019 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Mariánom Ševčíkom, CSc., Nezábudková 810/22, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky, jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Piešťany č. k. 19 Cpr 22/2016-118 z 27. marca 2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 25 CoPr 5/2018-196 zo 17. októbra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. decembra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej aj „sťažovateľ“ alebo „žalobca“), pre namietané porušenie čl. 1 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“), jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) č. k. 19 Cpr 22/2016-118 z 27. marca 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“) v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 25 CoPr 5/2018-196 zo 17. októbra 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako žalobca sa žalobou podanou okresnému súdu domáhal proti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ako žalovanému (ďalej len „žalovaný“), aby súd zaviazal žalovaného vydať sťažovateľovi potvrdenie o zamestnaní a výplatné pásky za obdobie jún až august 2016 z dôvodu porušenia povinnosti žalovaného ako zamestnávateľa postupovať v súlade s § 75 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov, keďže uvedené požadované pracovné podklady neboli zo strany žalovaného žalobcovi po ukončení pracovného pomeru vydané.

Okresný súd rozhodol svojím napadnutým rozsudkom takto:

„I. Žalovaný je povinný vydať žalobcovi výplatnú pásku za mesiac jún 2016, výplatnú pásku za mesiac júl 2016 a výplatnú pásku za mesiac august 2016, a to do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietá.

III. Žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 %.“

3. Sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku okresného súdu odvolanie v rozsahu výroku II, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, a domáhal sa, aby odvolací súd v časti výroku II napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalovaný je povinný vydať žalobcovi potvrdenie o zamestnaní, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, pričom žalobcovi prizná náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %; alternatívne žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku II zrušil, v tomto rozsahu vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie, pričom zároveň

žalobcovi prizná trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Ako odvolacie dôvody sťažovateľ uviedol:

«-Súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

-Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) CSP.

-Rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) CSP.»

Zároveň sťažovateľ v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie odňal účastníkovi konania – žalobcovi možnosť konať pred súdom. Sťažovateľ považuje rozsudok v napadnutej časti súvisiacej s výrokom II za nedostatočne odôvodnený a nepreskúmateľný. Okresný súd podľa sťažovateľa v tejto súvislosti v odôvodnení napadnutého rozsudku neuviedol riadne svoju právnu úvahu, na základe ktorej sa pri hodnotení dôkazov riadil a rozhodol vo veci samej.

4. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu v rozsahu výroku I a výroku III o náhrade trov konania podal odvolanie aj žalovaný. Týmto odvolaním sa domáhal, aby krajský súd napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku I zmenil tak, že žalobu žalobcu v časti uloženia povinnosti žalovanému vydať žalobcovi výplatné pásky za mesiace jún, júl a august 2016 zamietne, a vo výroku III tak, že žalovanému prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %; alternatívne navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu vo výrokoch I a II zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ako odvolacie dôvody žalovaný uviedol: „... podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ako i podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP, že konanie má vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.“

5. Krajský súd o odvolaní sťažovateľa a žalovaného rozhodol takto:

„I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti výroku I. mení tak, že žalobu v časti o vydanie výplatných pásov za mesiace jún, júl a august 2016 zamietá a v zamietajúcej časti výroku II. rozsudok potvrdzuje.

II. Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.“

6. K prípadnej možnosti využitia opravného prostriedku (dovolania) sa sťažovateľ vo svojej sťažnosti vôbec nevyjadril. Uvádza len, že už nemôže uplatniť „... žiadne riadne opravné prostriedky“, a taktiež, že „... vyčerpал všetky opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky...“.

7. Ku skutkovej stránke veci sťažovateľ uviedol, že predovšetkým namieta nesprávny postup okresného súdu a krajského súdu pri širšom zisťovaní skutkového stavu:

„1) svedkovia navrhnutí žalovaným konali pred súdom prvej inštancie - porušovateľom 1/, disparitne, nie úplne v zhode s tým čo v skutočnosti vnímali svojimi zmyslami, nebola v danom prípade zabezpečená nestrannosť ich svedeckých výpovedí, čo bolo v konečnom dôsledku potvrdené aj vyjadrením samotného žalovaného, keďže potvrdil skutočnosť, ktorá vzbudzuje pochybnosti o nestrannosti výpovedí príslušných svedkov a to, že pred uskutočnením pojednávania, na ktorom prebehli ich výsluchy boli na spoločnej konzultácii spolu so žalovaným v kaviarni, pričom nemenej pochybnosti vzbudzujúcou skutočnosťou je aj fakt, že išlo v danom prípade o zamestnancov žalovaného.

2) skutkové vymedzenie dôležitosti listín, ktorých sa sťažovateľ v žalobe domáhal. Pre sťažovateľa ide o listiny, ktoré bude vždy požadovať Sociálna poisťovňa SR pri vymeriavaní starobného dôchodku, navyše keď v súčasnosti nie je garancia, že školská sieť bude štandardná ako v čase jeho pracovného pomeru.

3) Zákonník práce - zákon č. 311/2001 Z. z. - V pracovnoprávných sporoch požíva zamestnanec silnejšiu právnu ochranu, v dôsledku toho zamestnávateľ má dôkazné bremeno na svojich tvrdeniach.“

8. Sťažovateľ ďalej uvádza, že okresný súd aj krajský súd pochybili pri posudzovaní veci samej, a tým porušili „právo na spravodlivé a nestranné súdne konanie“, k čomu uviedol:

«1) zápočtový list nie je možné podľa nás považovať za potvrdenie o zamestnaní, je to v rozpore s konštantnou súdnou praxou a judikatúrou súdov SR. Potvrdenie o zamestnaní je obligatórnou stanovenou listinou, ktorú je povinný vydať, doručiť zamestnávateľ zamestnancovi, pri skončení pracovného pomeru, nakoľko táto slúži na kontrolu zo strany zamestnanca na čerpanie dovolenky, riadne zúčtovanie dovolenky, na náhradné voľná, na prekážky v práci zo strany zamestnávateľa a pod. Súdna úvaha zo strany porušovateľa 1/ a 2/ v súvislosti s tým, že zápočtový list je možné považovať za potvrdenie o zamestnaní nie je v zhode s priatou legislatívou... ani porušovateľ 2/ sa neodvoláva na žiadny judikát Najvyššieho súdu SR a ani Ústavného súdu SR. Z tohto dôvodu táto právna úvaha porušovateľa 2/ nepôsobí presvedčivo, je skôr zmätočná, arbitrárna. Porušovateľ 1/ a 2/ sa nevysporiadal ani jeden s podanou reklamáciou zo strany sťažovateľa a žalovaný na podanú reklamáciu doposiaľ nereagoval...»

2) K bodu 31. odôvodnenia rozhodnutia porušovateľa 2/... sťažovateľ uvádza, že podľa ustáleného počítania času, prvým pracovným dňom, kedy mal sťažovateľ dostať potvrdenie o zamestnaní je najbližší pracovný deň a nie deň 31.8.2016, navyše zamestnávateľ vedel, že 1.9.2016 je sviatok. Opakovane sťažovateľ poukazuje na nesprávne vyhodnotenie dôkazu, resp. žalovaný žiaden dôkaz o skutočnosti, ktorá by mala preukazovať riadne odovzдание potvrdenia o zamestnaní, „zápočtového listu“ sťažovateľovi dňa 31.8.2016 nebol v rámci dokazovania predložený. Sťažovateľovi toto mal podľa tvrdenia žalovaného predložiť dňa 31.08.2016, ale listinný dôkaz - zápisnica je bez prítomnosti sťažovateľa, pretože sťažovateľ o tomto ani nevedel, nebol o tom oboznámený zo strany žalovaného a ani objektívne nemohol vedieť. Zápisnica je účelovo vyhotovená žalovaným v rozpore s dobrými mravmi. Ide o nesprávnu právnu úvahu porušovateľa 2/, že sťažovateľ odmietol dňa 31.8.2016 prevziať listinu - zápočtový list na pracovisku, nevedno rozhodnutí porušovateľa 1/ a 2/ čím malo byť uvedené preukázané. Predposledná veta bodu 31. odôvodnenia rozhodnutia porušovateľa 2/... súd nesprávne vyhodnotil dôkaznú povinnosť strán sporu, keď nesprávne vychádzal zo situácie, že dôkazné bremeno, nakoľko sa jedná o pracovnoprávny spor pri silnejšej ochrane zamestnanca je na žalobcovi a súd takýto

dôkaz nenašiel, preto nesprávne vyhodnotil predmetnú konkrétnu situáciu, a preto dospel k nesprávnemu právnemu záveru.

3) K bodu 33. odôvodnenia rozhodnutia porušovateľa 2/... sťažovateľ poukazuje na to, že porušovateľ 2/ správne konštatuje, že žalobca musí disponovať listinami o predchádzajúcom zamestnaní, ale toto svoje tvrdenie sa nenachádza konzistentné v celom odôvodnení predmetného rozsudku... sťažovateľ tu poukazuje na absolútnu nekonzistentnosť tvrdenia odvolacieho súdu - porušovateľa 2/ v jeho jednotlivých častiach čo mu dáva za pravdu, že rozsudok je zmätočný a konečnom dôsledku poškodzujúci sťažovateľa v rozsahu jeho práv a povinností pri skončení pracovného pomeru a pri uzatváraní nového pracovného pomeru u nového zamestnávateľa, ktorý len zohľadnil, že žalovaný v predmetnom regióne v z hľadiska pracovnoprávných povinností nepožíva dobrú povesť. Sťažovateľ nemal povinnosť žiadať náhradné potvrdenie o zamestnaní, tak ako na to poukazuje porušovateľ 2/, keď doposiaľ nedostal zo strany žalovaného žiadne potvrdenie o zamestnaní.

4) k právnemu názoru porušovateľa 2/ v bode 37. odôvodnenia rozhodnutia... sťažovateľ uvádza, že odkaz na Krátky slovník slovenského jazyka nie je v tomto prípade šťastný... prax predbehla legislatívu aj rozhodovaciu činnosť súdov a preto pojem doručiť a vydať nadobúda v dôsledku elektronickej formy výplaty iný význam ako tomu bolo v roku 1987, kedy bol vydaný Krátky slovník slovenského jazyka, preto poukazujeme na nesprávny postup porušovateľa 2/ - Krajského súdu v Trnave.

5) Arbitrárnosť a nestrannosť (sťažovateľ mal zrejme na mysli absenciu nestrannosti, resp. predpojatosť, pozn.) posudzovania dôkazov a tvrdení sporových strán zo strany porušovateľa 1/ a 2/ vidí sťažovateľ aj v tom, že keď sťažovateľ v konaní tvrdil určitú skutočnosť a použil pri vyjadrovaní slovné spojenie so slovom „asi nie“ tak to vzbudilo u súdu jednoznačné presvedčenie o tom, že sťažovateľ sa vyjadril spôsobom, že „určite nie (áno)“. Naopak tomu bolo pri posudzovaní vyjadrenia žalovaného, ktorý keď použil slovné spojenie „asi všetky“ tak to pre príslušný súd znamenalo jednoznačne, že žalovaný sa vyjadril spôsobom „určite všetky“. Aj dôsledkom takýchto nie nestranných posudzovaní dôkazov a tvrdení strán sporu zo strany porušovateľa 1/ a 2/ došlo k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie.

6) *Sťažovateľ ďalej dáva do pozornosti skutočnosť, že nie je pravdivá právna úvaha porušovateľa 2/ v súvislosti s tým, že mal byť sťažovateľ „nečinný“ a od žalovaného nežiadal predmetné výstupné dokumenty. Po telefonickej urgencii v januári 2017 kolegyne sťažovateľa, ktorá sa venuje účtovným veciam v jeho terajšom zamestnaní, ktorá by uvedené vedela potvrdiť, bolo sťažovateľovi doručené potvrdenie o zdaniteľných príjmoch (príloha k tejto ústavnej sťažnosti) s dátumom vydania 16.1.2017, ktoré vypracovala svedkyňa navrhnutá žalovaným (... zamestnankyňa žalovaného). Žalovaný v konaní tvrdil a porušovateľ 1/ aj porušovateľ 2/ tomuto tvrdeniu uverili, že má všetky výstupné dokumenty pripravené ku dňu 31.08.2016.»*

Sťažovateľ napokon uvádza, že „rozhodnutie porušovateľa 1/ a 2/ je v rozpore so zákonom a porušuje Ústavou garantované práva patriace sťažovateľovi ako občanovi Slovenskej republiky. Sťažovateľ sa nestotožňuje s právnym názorom porušovateľa 1/ a 2/ v odôvodnení predmetných rozhodnutí a preto v rámci zákonnej lehoty podáva túto ústavnú sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky“.

9. *Sťažovateľ taktiež žiada, aby mu bolo priznané primerané finančné zadost'učinenie „aj vzhľadom na čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, nakoľko v danom prípade má za to, že mu vznikla nemajetková škoda spôsobená nezákonným rozhodnutím príslušných súdov Slovenskej republiky, ktoré posudzovali vec arbitrárne, účelovo a nezákonne, pričom doposiaľ sťažovateľ nedisponuje listinami, ktoré žiadal vydať od žalovaného podanou žalobou, ktorý konal preukázateľne v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko ide o podstatné listiny z pohľadu pracovného práva a taktiež z pohľadu sociálneho zabezpečenia sťažovateľa.“.*

10. *Sťažovateľ sa domáha, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vydal nálež v znení:*

„Základné práva sťažovateľa... na súdnu ochranu zaručené čl. 1, čl. 12 ods. 1, čl. 46 ods. 1, Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozhodnutím Okresného súdu Piešťany zo dňa 27.3.2018 sp. zn.: 19Cpr/22/2016-118 a rozhodnutím Krajského súdu v Trnave zo dňa 17.10.2018 sp. zn.: 25CoPr/5/2018-196, porušené boli.

Zrušuje rozhodnutie Okresného súdu Piešťany zo dňa 27.3.2018 sp. zn.: 19Cpr/22/2016-118 a Krajského súdu v Trnave zo dňa 17.10.2018 sp. zn.: 25CoPr/5/2018-196 a vec sa vracia Okresnému súdu Piešťany na nové rozhodnutie vo veci samej.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie podľa ustálenej rozhodovacej praxe a úvahy Ústavného súdu Slovenskej republiky.“

11. Pokiaľ ide o náhradu trov právneho zastúpenia, sťažovateľ žiada, aby krajský súd zaplatil na účet jeho právneho zástupcu súhrnnú sumu 325,42 €.

II.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

15. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (m. m. IV. ÚS 303/04).

16. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, III. ÚS 114/2010).

17. Ústavný súd štandardne vychádza z názoru, že na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí je zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu. Inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 46/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že uvedené obdobie platí, aj pokiaľ ide o skúmanie prípustnosti návrhu na začatie dovolacieho konania, jeho opodstatnenosti a pod. Následkom toho sa ústavný súd pri posudzovaní otázky o prípustnosti dovolania v zásade obmedzuje, avšak pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je vždy povinný preskúmať svoju vlastnú právomoc z hľadiska, či tejto právomoci nepredchádza právomoc iného súdu, ktorý by bol oprávnený sťažovateľovi poskytnúť ochranu pred namietaným porušením ním označovaných základných práv a slobôd (I. ÚS 336/2018).

18. Podľa § 420 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

19. V § 420 CSP sú taxatívne uvedené procesné vady konania takého stupňa závažnosti, pre ktorý je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu) odvolacieho súdu; pokiaľ sa v konaní vyskytne niektorá z týchto procesných väd, je dovolanie prípustné aj proti rozhodnutiu, proti ktorému inak tento opravný prostriedok nie je prípustný. Prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je tak založená na princípe univerzality, čo znamená, že dovolaním možno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie skončilo, bez ohľadu na to, či sa o podstate odvolania rozhodovalo alebo konanie o odvolaní bolo odvolacím súdom odmietnuté.

20. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

21. Ústavný súd konštatuje, že právna úprava citovaného ustanovenia § 421 ods. 1 CSP je v tomto prípade založená na princípe otvorenosti. Z uvedeného vyplýva, že dovolanie možno podať proti všetkým rozhodnutiam odvolacieho súdu [vynímajúc prípady vymedzené v § 421 ods. 2 CSP upravujúcim odvolanie proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) a v § 422 CSP upravujúcim tzv. majetkový cenzus], avšak dovolací súd je v danom prípade výlučne oprávnený rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti definovaných v § 421 ods. 1 CSP. Všetky tieto dôvody prípustnosti dovolania majú spoločné kvalifikačné kritérium spočívajúce v tom, že prípustnosť dovolania sa vždy vzťahuje na právne otázky, ktorých vyriešenie viedlo k záverom uvedeným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Je však nesporné, že § 421 ods. 1 CSP predpokladá aktivitu dovolateľa. Prípustnosť dovolania tak bude závisieť výlučne od toho, ako dovolateľ vymedzí, že sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, prípadne právnu otázku riešenú odvolacím súdom odôvodní s ohľadom na to, že dosiaľ dovolací súd takúto otázku vo svojej

rozhodovacej praxi neriešil, prípadne poukáže na rozdielne rozhodnutia dovolacieho súdu k riešenej právnej otázke (I. ÚS 336/2018).

22. Ústavný súd pripomína, že sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti neuviedol, či dovolanie prostredníctvom právneho zástupcu podal a v prípade, že ho nepodal, z akého dôvodu k tomu nedošlo. Ústavný súd vlastnou činnosťou od okresného súdu zistil, že sťažovateľ v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu dovolanie nepodal. Keďže v sťažnosti argumentácia týkajúca sa predmetnej skutočnosti absentuje, ústavný súd konštatuje, že z argumentov v sťažnosti uvedených nedokázal vyhodnotiť, či sťažovateľ nepodal dovolanie z nevedomosti (napriek jeho zastúpeniu kvalifikovaným právnym zástupcom) alebo z dôvodu, že zastával právny názor, že na jeho prípad nemožno aplikovať žiaden z dovolacích dôvodov vymedzených v § 421 ods. 1 CSP.

23. Poukazujúc na námietky a argumenty obsiahnuté v sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že podľa jeho názoru o ich obsahu mal pred podaním ústavnej sťažnosti rozhodovať Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 CSP.

24. Ústavný súd pripomína, že ak bol sťažovateľ toho názoru, že sa na jeho právnu vec nevzťahuje žiaden z dovolacích dôvodov uvedených v tomto ustanovení (vzhľadom na absenciu akejkoľvek argumentácie sa ústavný súd o uvedenom mohol len domnievať), nie je kompetenciou ústavného súdu ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti zaujímať stanovisko k otázke prípustnosti, resp. neprípustnosti využitia príslušného opravného prostriedku v jeho konkrétnej sporovej veci. Využitie všetkých prípustných opravných prostriedkov je však v súlade s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde jednou zo základných podmienok, ktorých splnenie je nevyhnutné pre prípadný zásah zo strany ústavného súdu.

25. V prípade, že sťažovateľ zastával názor, že dovolanie v jeho prípade nie je prípustné, a nepodal ho z dôvodu opatrnosti, ústavný súd, majúci na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu, konštatuje, že aj v prípade procesného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o odmietnutí dovolania by lehota na podanie sťažnosti

ústavnému súdu bola považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

26. Meritórne preskúmanie sťažnosti sťažovateľa ústavným súdom v situácii, keď nevyužil právny prostriedok ochrany svojich základných práv, ktorý mu zákon účinne poskytuje, t. j. nepodal dovolanie, hoci ho podať mohol a mal, by bolo porušením princípu subsidiarity ako sťažnostného atribútu vzťahu medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

27. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti a závery ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 v spojení § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej neprípustnosti.

28. Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa, keďže ich preskúmanie je podmienené vyslovením porušenia označených práv.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2019